

Матеріали

науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“Симуляційна медицина погляд в майбутнє”

(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)

м. Чернівці
19 лютого 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,

“МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ - ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ”

*(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)*

м. Чернівці

19 лютого 2021

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Головний редактор:

Бойчук Т. М. – в. о. ректора Буковинського державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

Геруш І. В. – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи.

Ходоровський В. М. - к.мед.н., доцент, начальник навчального відділу з сектором моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення.

Смандич В. С. - к.мед.н., керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, асистент кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.

Хлуновська Л. Ю. - к.мед.н., асистент кафедри педіатрії та медичної генетики.

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю лікарів, науковців та молодих вчених, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

С 37 **Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України)** (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 19.02.2021 року: тези доп. / Чернівці: БДМУ. – 267 с.

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Буковинський державний медичний університет, 2021

закріпивши міцно її, значно знизити ризики для здоров'я пацієнтів, швидко прийняти рішення і бездоганно виконувати ряд маніпуляцій або утручань, особливо при невідкладних станах.

Очевидно, що підготовка фахівців, відповідальних за життя і здоров'я людей, в сучасному світі просто не може будуватися без найважливішого симуляційного компонента. Вже накопичений великий досвід, який доводить високу ефективність симуляційного навчання. Симуляційні методики повинні бути невід'ємною складовою сучасної системи медичної освіти і удосконалення кадрів в охороні здоров'я.

Список використаних джерел

1. Пасечник И.Н., Блащенко С.А., Скобелев Е.И. Симуляционные технологии в анестезиологии-реаниматологии: первые итоги. Виртуальные технологии в медицине. 2013; 2(10): 16–21.
2. Саркисов С.Э., Мамиконян И.О., Логвинов Ю.И., Варданян В.Г., Барсегян Г.О., Куковенко Е.М. Обучение врачей-гинекологов в рамках развития непрерывного медицинского образования с использованием симуляционного виртуального тренажера Hystsim. Симуляционные технологии. 2018; 2: 31-40.
3. Хачатрян Р.Х., Авагімян А.А. Симуляційний центр як стратегічний інструмент підвищення якості освіти у медичному закладі вищої освіти: практичний аспект дослідження. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського. 2019; 2(127): 76-79.
4. Schout W.M., Hendrikx A.J., Scheele F., Bemelmans B.L., et al. Validation and implementation of surgical simulators: a critical review of present, past, and future. Surg Endosc. 2010; 24: 536–46.

ДОСВІД РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СИМУЛЯЦІЙНИЙ ТРЕНІНГОВИЙ КУРС В ПЕДІАТРІЇ» ДЛЯ ВИПУСКНИКІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПЕДІАТРІЯ»

Колоскова О.К., Богуцька Н.К., Горбатюк І.Б., Тарнавська С.І., Шахова О.О.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Завдяки симуляційному навчанню, що є реалістичнішим та залучає емоційний когнітивний компонент, процес набуття знань, практичних навичок та вмінь студентами-медиками потенційно є більш ефективним. Симуляційне навчання ґрунтується на моделюванні та максимально наближеній до реалій імітації клінічної ситуації з використанням різноманітного сучасного навчального обладнання, манекенів-симуляторів, тренажерів і стандартизованих пацієнтів. Наукові дослідження свідчать про істотніше збереження знань та навичок саме після симуляційного тренінгу в педіатрії як на до-, так і на післядипломному рівнях освіти [1,2].

Центр симуляційної медицини та інноваційних технологій БДМУ став не лише базою для підготовки студентів до ОСКІ, але й місцем для проведення симуляційних занять зі студентами на основі практично-орієнтованого підходу задля підвищення якості набуття фахових компетентностей. Тому для випускників спеціальності «педіатрія» вважали за доцільне розробити вибіркочну навчальну дисципліну «Симуляційний тренінговий курс з педіатрії», яка складалась з двох змістових модулів: тренінгу за симуляційними сценаріями з дитячих респіраторних інфекційних та неінфекційних

нозологій та навчання за симуляційними сценаріями з невідкладних і критичних станів в педіатрії. Передбачали, що під час занять студенти зможуть опанувати алгоритми ведення пацієнтів дитячого віку із найпоширенішими патологіями, проводити їх диференційну діагностику та надавати невідкладну допомогу у критичних ситуаціях завдяки безпосередній участі у симуляційних сценаріях.

Предметом вивчення навчальної дисципліни були найпоширеніші неінфекційні та інфекційні респіраторні захворювання, синдроми дитячого віку, етіологічні та патогенетичні механізми їх розвитку, питання діагностики та дифдіагностики, визначення оптимальної системи лікувальних, профілактичних і реабілітаційних заходів у дітей при цих найпоширеніших захворюваннях. На сторінці навчальної дисципліни в силабусі декларували політику щодо дотримання принципів академічної доброчесності, принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти, а також політику щодо відвідування занять та дедлайну відпрацювання студентами пропущених або незарахованих занять.

Робочу навчальну програму дисципліни розробили, керуючись принципами навчання дорослих із симуляцією як освітньою стратегією, задля сприяння активному навчальному середовищу передбачали почергову участь студентів у сценаріях у різних ролях: батьків/опікунів, медичних працівників різних фахів та іноді – пацієнтів. Навчальна програма дозволяла систематично проводити швидке первинне та фінальне оцінювання, переважно у тестовій формі.

В рамках цієї вибіркової дисципліни тривалістю один тиждень були передбачені щоденні чотиригодинні практичні та міні-лекційні заняття за адаптованим сценарієм проведення класичного симуляційного тренінгу. Оскільки для самостійної підготовки студентів у вибірковій дисципліні передбачається істотно більша кількість годин (83%), значну увагу викладачі приділили розробці електронного курсу на платформі для дистанційного навчання Moodle (<http://moodle.bsmu.edu.ua/course/view.php?id=2937>), що містить, крім традиційних розділів та посилань, інформацію про клінічні настанови на засадах доказової медицини, створені DUODECIM Medical Publications, Ltd. та вітчизняні адаптовані настанови розробленої ВООЗ стратегії інтегрованого ведення хвороб дитячого віку, вибрані за тематикою курсу, а також численні відеоматеріали. Корисними для студентів, що вперше навчатимуться в симуляційному центрі, виявляться і доступні в електронній формі посібники з симуляційного навчання [4]. До розробки симуляційних сценаріїв були залучені чотири викладачі, ті які як вже мали такий попередній досвід, і ті, які здійснювали подібну роботу вперше, тому застосовували партнерське взаєморецензування авторами клінічних симуляційних сценаріїв з педіатрії. Високореалістичні педіатричні сценарії вдалось розробити завдяки тому, що кожен викладач-автор сценарію, крім загальнопедіатричної спеціалізації, був досвідченим фахівцем у відповідній субспеціальності (дитяча інфектологія, алергологія, імунологія та медична психологія).

Внутрішня мотивація випускників-педіатрів отримати належну фахову підготовку є потужною рушійною силою навчання, тому факт самостійного активного вибору нашої навчальної дисципліни цими студентами серед значного переліку запропонованих елективних курсів був багатообіцяючим щодо оволодіння випускниками необхідними компетентностями. Однак, на жаль, через карантинні обмеження, навчання, яке планували проводити у симуляційному центрі, довелось здійснювати за дистанційною формою.

Тому особливо важливим вважали отримати зворотний зв'язок та відгуки студентів щодо вибіркової навчальної дисципліни, запланованої для навчання в умовах симуляційного центру, однак через карантинні обмеження у зв'язку з пандемією COVID-19 проведеною в умовах онлайн навчання (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeuxWsCqK_B5DHQBd4K541ejoUUc1PR9NjW-Saszyi-eOR-47g/viewform). Незважаючи на дистанційну форму занять та цілком очікувані труднощі реалізації такого навчання, оцінювання студентами курсу з симуляційного тренінгу в педіатрії (зворотний зв'язок) в умовах онлайн освіти свідчило, що найвищі бали рівня «задоволеності» навчанням на курсі стосувались тверджень «симуляція сприяла рефлексії та колективному обговоренню» та «симуляція - це високоякісний інструмент, що допомагає поліпшити навички у допомозі педіатричним пацієнтам» (4,8+/-0,5 з максимальних 5-ти балів). Достатньо добре, хоча трохи менш оптимістично, студенти оцінювали те, що «ця симуляція стосуватиметься моєї роботи» (4,5+/-0,7 балів), «симуляція була реалістичною» (4,5+/-0,7 балів), «симуляція була ефективною у навчанні ведення дітей із респіраторними проблемами» (4,4+/-0,5 балів), «симуляція була ефективною у навчанні базових навичок з першої допомоги» (4,2+/-0,6 балів), випускники здебільшого погоджувались із тим, що «симуляція створювала безпечне середовище для навчання» (4,4+/-0,7 балів). Посередні бали зворотного зв'язку стосувались рівня комфорту, що студенти відчували у роботі з педіатричним стандартизованим пацієнтом (3,9+/-1,1 балів) та рівня впевненості щодо розпізнання гострої хвороби та/або декомпенсації стану хворої дитини (3,5+/-0,5 балів), що узгоджується з даними літератури [3,5]. Варто зазначити, що згідно з опитуванням найбільш ефективним таке навчання виявилось у набутті студентами навичок та вмінь щодо ведення дітей із респіраторними хворобами, оскільки саме за цією категорією отримані відгуки випускників із балами лише «добре» та «відмінно».

Отже, вперше розроблена та впроваджена в умовах онлайн навчання вибіркова навчальна дисципліна «Симуляційний тренінговий курс в педіатрії» для двох груп випускників спеціальності «педіатрія» отримала схвальний зворотний зв'язок студентів. В подальшому вважаємо за доцільне порівняти ефективність такого навчання у групі контролю в онлайн режимі та референтній групі на базі симуляційного центру.

Список використаних джерел

1. Faeder S, McIvor WR. Patient simulation pulmonary physiology lab. *MedEdPORTAL*. 2010; 6:8078. https://doi.org/10.15766/mep_2374-8265.8078
2. King M. Pediatric respiratory infections: case based learning. *MedEdPORTAL*. 2011; 7:8472. https://doi.org/10.15766/mep_2374-8265.8472
3. Гринберг М.П., Архипов А.Н., Кузнецова Т.А. Коммуникативная компетентность врача. Симуляционное обучение. Методика «стандартизированный пациент». М.: Литерра, 2015. 176 с.
4. Запорожан В.М., Тарабрін О.О. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи. Практичний poradnik. Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2018. 240 с.
5. Навыки общения с пациентами: симуляционное обучение и оценка коммуникативных навыков в медицинском вузе: методическое руководство / Н.С. Давыдова, Е.В. Дьяченко, Н.В. Самойленко, А.В. Серкина; под ред. Н.С. Давыдовой, Е.В. Дьяченко. – Екатеринбург: УГМУ. 2019. 116 с.